

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Krzysztof Bolesta

DFE-WNF.0500.21.2026.MK
4309776.17528440.14251289
Warszawa, 16-04-2026

Odpowiedź na interpelację

Autor interpelacji: poseł Krzysztof Habura

Temat: w sprawie działań Ministerstwa Klimatu i Środowiska mających na celu przygotowanie i realizację kolejnych programów pilotażowych wdrażających gospodarkę o obiegu zamkniętym na obszarach gmin, ze szczególnym uwzględnieniem gmin na terenach wiejskich

Sygnatura: K10INT16207

Data: 1.04.2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją przekazuję odpowiedź na pytanie:

Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska zabezpieczyło w planie finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na rok 2026 środki finansowe mające na celu przygotowanie i realizację kolejnych programów pilotażowych wdrażających gospodarkę o obiegu zamkniętym na obszarach gmin, ze szczególnym uwzględnieniem gmin na terenach wiejskich?

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW) nie posiada w swojej ofercie programu priorytetowego dedykowanego bezpośrednio gospodarce o obiegu zamkniętym (dalej: GOZ).

Wsparcie dla wnioskodawców (w tym również dla gmin) na działania GOZ, realizowane są w ramach obowiązujących programów priorytetowych. Poniżej przedstawiam programy finansowane ze środków krajowych, Funduszu Modernizacyjnego, Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (dalej: FEInKS) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2021 – 2028 w ramach których realizowane są m.in. działania związane z GOZ.

I. Środki krajowe i Funduszu Modernizacyjnego

1. Racjonalna gospodarka odpadami

Część 4) Międzynarodowe przemieszczanie odpadów

W tej części Programu przedmiotem są przedsięwzięcia polegające m.in. na:

- gospodarowaniu odpadami pochodzącymi z nielegalnego przemieszczania w przypadkach, o których mowa w art. 23-25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów,
- szkoleniu organów administracji publicznej wykonujących obowiązki Rzeczypospolitej Polskiej związane z kontrolą i nadzorem nad nielegalnym przemieszczaniem odpadów,
- przygotowaniu raportów, analiz, ocen, opracowań lub publikacji z zakresu międzynarodowego przemieszczania odpadów,
- unieszkodliwieniu substancji kontrolowanej w trybie określonym w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

Potencjalnymi beneficjentami Programu są organy administracji publicznej, w tym Główny Inspektor Ochrony Środowiska;

Część 5) Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO)

W tej części Programu przedmiotem dofinansowania są przedsięwzięcia z zakresu utworzenia i wdrożenia Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami oraz utrzymywania i rozwoju bazy, w tym infrastruktury technicznej w kolejnych latach.

Potencjalnymi beneficjentami programu mogą być:

- Minister Klimatu i Środowiska;
- Podmiot, któremu Minister Klimatu i Środowiska powierzył wykonywanie zadań w zakresie utworzenia i wdrożenia BDO oraz utrzymywanie i rozwój bazy, w tym infrastruktury technicznej w kolejnych latach.

Część 6) SUP – uprzątnięcie i zbieranie oraz transport i przetwarzanie odpadów powstałych z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych

W tej części Programu przedmiotem dofinansowania jest wsparcie gmin w zakresie:

- zbierania odpadów powstałych z wprowadzonych do obrotu produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych pozostawionych w publicznych systemach zbierania odpadów,
- utworzenia i utrzymania publicznych systemów zbierania odpadów
- uprzątnięcia oraz transportu i przetwarzania odpadów powstałych z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być jednostki samorządu terytorialnego – gminy.

2. Ochrona powierzchni ziemi Część 2) Remediacja powierzchni ziemi objętej szkodą w środowisku albo zanieczyszczeniem historycznym

W Programie przedmiotem dofinansowania są przedsięwzięcia polegające m.in. na:

- remediacji w przypadku historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, o której mowa w art. 101i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska,

- działaniach naprawczych, o których mowa w art. 16 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie - w przypadku szkody w środowisku w powierzchni ziemi,
- wykonaniu projektów planów remediacji oraz badań, analiz i ekspertyz z obszaru szkód w środowisku oraz zanieczyszczeń powierzchni ziemi niezbędne do wykonania zadań, o których mowa w powyższych podpunktach;

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być regionalne dyrekcje ochrony środowiska.

3. Usuwanie nielegalnie nagromadzonych odpadów

Przedmiotem dofinansowania w Programie jest usunięcie i zagospodarowanie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów, w tym odpadów powstałych w wyniku pożaru odpadów niewłaściwie składowanych lub magazynowanych w lokalizacjach wskazanych przez Ministra właściwego do spraw klimatu;

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być w przypadku przedsięwzięć realizowanych na podstawie art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2022 r. o odpadach:

- w przypadku terenów zamkniętych oraz nieruchomości, którymi gmina włada jako władający powierzchnią ziemi – regionalny dyrektor ochrony środowiska;
- w przypadku gdy obowiązek usunięcia odpadów powstał w związku z wydaniem decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzeniem nieważności, uchycieniem lub wygaśnięciem decyzji związanej z gospodarką odpadami – organ właściwy do wydania tej decyzji;
- w pozostałych przypadkach – wójt, burmistrz lub prezydent miasta

4. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, wynikającego z wydobywania kopalin, likwidacji zakładów górniczych poprzez m.in.:

- rekultywację gruntów na terenach zdegradowanych/zdewastowanych działalnością wydobywczą,
- wprowadzanie technologii ograniczających emisję gazów cieplarnianych, lub powstawanie odpadów pochodzących z wydobywania lub przeróbki surowców w przemyśle wydobywczym.

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być:

- podmioty, dla których finansowanie zadań ze środków budżetu państwa jest wskazane w ustawach dotyczących górnictwa i których działalność regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- jednostki powołane do prowadzenia działań ratowniczych w górnictwie,
- podmioty wskazane w ustawach restrukturyzacyjnych dotyczących górnictwa,
- instytuty badawcze, których organem nadzorującym jest minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi,

- przedsiębiorcy, tj. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, spółki prawa handlowego,
- państwowe jednostki budżetowe.

5. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest realizacja przedsięwzięć na obszarach aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (dalej: KPOŚK) obejmująca m.in.:

- budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków komunalnych (także w zakresie dotyczącym przetwarzania osadów ściekowych oraz wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych wyłącznie na potrzeby własne operatora, tj. na działalność wodno-ściekową,
- budowę, rozbudowę lub modernizację zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej wraz z budową przyłączy budynków do kanalizacji sanitarnej realizowanej w ramach przedsięwzięcia będącego przedmiotem wniosku,
- budowę przyłączy budynków do istniejącej kanalizacji sanitarnej na obszarze aglomeracji,
- w przypadku realizacji kompleksowych przedsięwzięć w ich zakres może zostać włączona budowa i modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę (także w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych wyłącznie na potrzeby własne operatora, tj. na działalność wodno-ściekową) oraz budowa kanalizacji deszczowej.

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

6. Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest:

- budowa lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej, modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków, budowa sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach, na których zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu, ze szczególnym ukierunkowaniem na budowę systemów gospodarki ściekowej na obszarach, na których wytwarzany jest ładunek zanieczyszczeń od 1 000 do 2 000 RLM.
- podłączenia budynków do istniejącej lub będącej w trakcie realizacji sieci kanalizacji sanitarnej, przy czym przez podłączenie należy rozumieć przyłącze kanalizacyjne w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. 2023, poz. 537 z późn. zm.) wraz z niezbędnymi elementami umożliwiającymi fizyczne połączenie instalacji wewnętrznej w budynku z siecią kanalizacyjną.

- zakup pojazdów do transportu do stacji zlewnych nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych lub osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.
- przedsięwzięcia związane z realizacją obowiązków samorządów dotyczących zagospodarowania ścieków gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych oraz osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków, w tym działania związane z budową, rozbudową i modernizacją instalacji do odbioru i retencjonowania ścieków i osadów dowożonych taborem asenizacyjnym oraz tworzenie cyfrowych systemów do inwentaryzacji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych oraz kontroli ich opróżniania.

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego;

7. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez wykorzystanie biometanu

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest dofinansowanie inwestycji dotyczących budowy nowych, rozbudowy lub modernizacji istniejących instalacji fermentacji biomasy do produkcji biogazu wraz z modułem oczyszczania biogazu do biometanu, wraz z przyłączeniem do sieci gazowej lub dalszego procesowania biometanu do formy skroplonej (bioLNG) lub wysoko sprężonej (bioCNG) celem wykorzystania na potrzeby własne lub/i na paliwo transportowe;

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być przedsiębiorcy, w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;

8. Wysokosprawna kogeneracja z biogazu wytwarzanego z biomasy, w tym z odpadów komunalnych

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest dofinansowanie inwestycji dotyczących budowy nowych, rozbudowy lub modernizacji istniejących instalacji fermentacji „biomasy” w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, celem wykorzystania uzyskanego biogazu do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji;

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być przedsiębiorcy, w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;

9. Wysokosprawna kogeneracja z odpadów niebezpiecznych*

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest budowa nowych instalacji termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych (w tym medycznych i weterynaryjnych) z wytwarzaniem energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.

Potencjalnymi beneficjentami Programu mogą być przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców.

10. Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 1) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodnie z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

Przedmiotem dofinansowania w ramach Programu jest finansowanie przedsięwzięć w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodnie z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Potencjalnymi beneficjentami końcowymi Programu mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, a ostatecznymi odbiorcami korzyści będą posiadacze obiektów budowlanych.

Szczegółowe informacje nt. programów znajdują się na stronie NFOŚiGW <https://www.gov.pl/web/nfosigw/programy-2025-2028>.

II. Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027 (dalej: FEnIKS)

Główne działania w obszarze GOZ są realizowane w ramach Priorytetu I: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko w ramach działań:

1. Działanie FENX.01.04: Gospodarka odpadami oraz gospodarka o obiegu zamkniętym, które obejmuje następujące typy projektów adresowane do gmin:
 - Systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów, w tym ponowne użycie.
 - Instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
2. Działanie FENX.01.05: Ochrona przyrody i rozwój zielonej infrastruktury, które obejmuje m.in. następujące typy projektów:
 - Rekultywacja i remediacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą
 - Usuwanie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów oraz wywołanego przez nie zagrożenia dla ludzi lub środowiska

Potencjalnymi beneficjentami w tych typach projektu mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego,
- regionalne dyrekcje ochrony środowiska (w działaniu FENX.01.05).

Dodatkowe informacje o zasadach udzielania wsparcia oraz ogłoszonych naborach wniosków o dofinansowanie znajdują się na stronie internetowej NFOŚiGW: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/naborow-wnioskow4>. Natomiast informacja o planowanych naborach wniosków dostępna jest na stronie Programu FEnIKS: <https://feniks.gov.pl/harmonogramy-naborow-wnioskow/harmonogram-naborow-wnioskow-w-programie-fundusze-europejskie-na-infrastrukture-klimat-srodowisko-2021-2027/>.

III. Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2021 – 2028 (dalej: MF EOG) – szczegóły w trakcie opracowywania

Ze środków MF EOG planowane są 2 nabory tj.:

1. Zamykanie obiegu wody, którego beneficjentami mają być jst, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, przedsiębiorcy.

Do dofinansowania kwalifikować się będą m.in. przedsięwzięcia polegające na oczyszczaniu i ponownym wykorzystaniu wody przemysłowej, tworzeniu systemów zamkniętego obiegu wody deszczowej oraz innowacyjnym wykorzystaniu wody deszczowej w celach komunalnych lub przemysłowych.

Projekty w ramach tego naboru muszą łączyć dwa komponenty: inwestycje w cyrkularne gospodarowanie wodą oraz działania edukacyjne lub podnoszące świadomość.

2. Nabór dotyczący sektora budowlanego, materiałowego.

W ramach naboru będą wspierane działania promujące transformację polskiego sektora budowlanego w kierunku modelu gospodarki o obiegu zamkniętym, koncentrując się na budowaniu świadomości, wzmacnianiu kompetencji zawodowych i instytucjonalnych oraz rozwijaniu niezbędnego rynku ponownego wykorzystania materiałów budowlanych.

Do dofinansowania kwalifikować się będą m.in. działania dotyczące analiz prawnych, technicznych i ekonomicznych w zakresie ponownego wykorzystywania materiałów i elementów budowlanych, opracowywanie wytycznych, projekty badawcze mające na celu opracowanie nowych metodologii, narzędzi cyfrowych lub materiałów do cyrkularnych praktyk budowlanych oraz testowanie i wdrażanie tych rozwiązań, a także działania edukacyjne i badania oceniające wpływ środowiskowy, ekonomiczny i społeczny w ramach cyrkularnego budownictwa.

Proszę o przyjęcie powyższych wyjaśnień.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów